

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ "ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ"

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ДИСЦИПЛИНАТА "ТЕОРИИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО"

1. ОБРАЗОВАНИЕТО КАТО ПЕДАГОГИЧЕСКА КАТЕГОРИЯ
  - Определения на основните понятия.
  - Историческо развитие на идеите за образованието.
  - Култура и образование
2. ОБРАЗОВАТЕЛНИ КУЛТУРИ И ПАРАДИГМИ
  - Култури на образованието.
  - Парадигми в образованието.
  - Еволюция на парадигмите в образованието
3. ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ
  - Същност на развитието. Развитие на човека. Теории за развитието.
  - Среда, развитие, образование
4. СОЦИАЛИЗАЦИЯ И ОБРАЗОВАНИЕ
  - Основни положения. Теории за социализацията.
  - Социализация и идентичност.
  - Фактори и институции на социализацията.
  - Образование и социализация.
  - Образование и личностно формиране.
  - Образование и интелектуално формиране.
  - Образование и морално формиране.
  - Образование и социално формиране
5. ЦЕЛИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
  - Проблемът за целите на образованието.
  - Теории за целите на образованието.
  - Целеполагане в образованието.
  - Ценности, образование, цели.
  - Таксономии на образователните цели
6. ОБРАЗОВАНИЕТО КАТО СИСТЕМА И ОРГАНИЗАЦИЯ
  - Образованието като система.
  - Нива и области на образованието
7. КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО
  - Разбирания за качество на образованието.
  - Критерии за качество на образованието
8. ФИЛОСОФИЯ И ОБРАЗОВАНИЕ
  - Философия на образованието. История. Предметна област. Статус и задачи. Съдържателни компоненти. Обекти на философията на образованието.
  - Философии за образованието.
9. КОНСТРУКТИВИЗЪМ
  - Генетически (психологически) конструктивизъм.
  - Социокултурен конструктивизъм.

- Дейностен подход.
- Култур-философска педагогика.
- Херменевтика.
- Наративна педагогика

10. КОНСЕРВАТИЗЪМ И ТРАДИЦИОНАЛИЗЪМ

- Консерватизъм.
- Неоконсерватизъм.
- Идеализъм в образованието.
- Есенциализъм.
- Перениализъм в образованието

11. ХУМАНИЗЪМ

- Класическо хуманистично образование.
- Романтическо хуманистично образование.
- Екзистенциализъм.
- Хуманистична психология и педагогика.
- Педагогика на ценностите.
- Диалогична педагогика. Комуникативна педагогика

12. ЛИБЕРАЛИЗЪМ

- Философска основа.
- Либерализмът в педагогиката.
- Демокрация и образование.
- Движение "От позициите на детето".
- Идеи за правата на детето

13. ПРОГРЕСИВИЗЪМ

- Прагматизмът – философска основа.
- Прогресивизъм – педагогическа доктрина

14. ПОЗИТИВИЗЪМ

- Позитивистки идеи за науката и обществото.
- Позитивизъм и образование

15. БИХЕВИОРИЗЪМ

- Класическо кондициониране.
- Оперантно кондициониране

16. ПСИХОАНАЛИЗА

- Фройдизъм.
- Неофройдизъм.
- Психоаналитическа педагогика

17. РАДИКАЛИЗЪМ

- Радикални теории в образованието.
- Критически философии на образованието.
- Феминизъм

18. ГЛОБАЛИЗЪМ

- Измерения на глобализма.
- Глобализация и образование.
- Образование през целия живот.
- Образование на възрастни хора.
- Модели в системата на образованието през целия живот

19. ПОСТМОДЕРНИЗЪМ

- Модернизъм, съвременност.
- Постмодернизъм.
- Постмодернизъм, образование, педагогика.

- Образование и съвременни информационно-комуникационни технологии

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Иванов, И. Теории за образованието. – Ш., 2004.
2. Антология по теория на възпитанието. - С., 1997.
3. Беспалко В.П. Основи на теорията на педагогическите системи. -С., 1982.
4. Бижков, Г. Реформаторската педагогика. -С., 1994.
5. Делор, Ж. Образованието - скритото съкровище. - С.,1997.
6. Леерман, В. Четирите култури на образованието. - С., 1993.
7. Радев, П. Философия на образованието. – Пд., 1995.
8. Ben-Peretz, Miriam (ed.) International Encyclopedic Dictionary of Education. New York: Routledge, forthcoming.2000.
9. Peters, Michael, Paulo Ghiraldelli (ed.). Encyclopaedia of Philosophy of Education. 2000, E-ed.
10. Stanford Encyclopedia of Philosophy. 1999, E-ed.

Автор: проф.д-р Иван Иванов
ivanov1@mail.bg
<http://ivanpivanov.com/>

ТЕМИ ЗА КУРСОВИ РАБОТИ

1. Приложение на бихевиористични модели в българското образование.
2. Генетически и социокултурен конструктивизъм в българското образование
3. Глобализъм в българското образование.
4. Диалогична педагогика и комуникативна педагогика.
5. Духовно-научна педагогика и херменевтика.
6. Екзистенциализъм в българското образование.
7. Есенциализъм в българското образование.
8. Класическо хуманистично образование.
9. Консерватизъм и традиционализъм в българското образование.
10. Критерии за качество на образованието
11. Култура и образование
12. Култури на образованието в съвременна България.
13. Либерерлизъм и неолиберализъм в българското образование.
14. Множествени интелигентности и образование.
15. Преходът от модернизъм към постмодернизъм в българското образование.
16. Образование и интелект.
17. Образование и личност.
18. Образование и морал.
19. Образование и пол.
20. Образование и религия.
21. Образование и социални роли
22. Прагматизъм и прогресивизъм в българското образование.
23. Психоаналитични идеи в българската педагогика.
24. Радикални идеи в българската педагогика.
25. Разбирания за качество на образованието.
26. Романтично-хуманистични идеи в българската педагогика.
27. Училище и идентичност.
28. Таксономии на образователните цели
29. Технологизъм в българската педагогика.
30. Франкфуртската школа и педагогиката.
31. Хуманистични идеи в българската педагогика.
32. Цели на образованието в България.
33. Ценности, образование, цели – българска реалност.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЕКСТА:

Обем: 15-18 000 знака;

да е написан на WORD 2003 под Windows и по-високи версии;

структура: титулна страница (заглавие, автор, дисциплина), увод (до 1 стр.), същинска част, заключение (до 1 стр.), цитирана литература.

Начин на предаване: по E-mail: ivanov1@mail.bg, или на CD (дискета), или отпечатан на хартия.